

O lidském a knižním setkávání v MŠ

Školka může být krásným místem pro společná mezigenerační setkávání, naslouchání, tvoření, zkrátka místem obohacování. A když někdo někoho obohatí, stává se tento bohatým. A to na celý život. Cílem tohoto článku je poučit i inspirovat čtenáře a předat mu osobní zkušenosti z projektu, který se už rok mění a vyvíjí tak, jako se mění naše poznatky. Hlavním záměrem textu je touto zprostředkovanou formou poslat dál radost nás všech, kteří se s knížkou pravidelně společně setkáváme v naší mateřské a základní škole da Vinci v Dolních Břežanech.

MGR. IVANA HRUBÁ ELIÁŠOVÁ

” Četba jsou otevřené dveře do kouzelného světa.
(Francois Mauriac)

Na druhém stupni základní školy v rámci **průběžného projektu Když kniha promluví**, do kterého se hlásí žáci zcela dobrovolně podle vlastních

zájmů, vznikla skupinka žáků z 6.–9. třídy, která po dobu tří měsíců pracovala na tématech souvisejících s literaturou. Jelikož o projekt byl (a je) zájem stále, scházíme se již více než rok. Někteří

žáci zůstávají, někteří se mění. Dochází za námi i žačka z 5. třídy. Projekt je zařazen do rozvrhu běžného vyučování. Jednou z aktivit projektu je **hlasité čtení a poslech mluveného slova**. A zde se zrodil nápad. Když už budeme číst, proč to nespojit se čtením pro někoho? Co takhle děti z mateřské školky? Někteří starší žáci využili zkušenosti z domova, pro některé to byl zcela nový zážitek.

Jak naše setkání probíhají?

V konkrétní, společně domluvenou hodinu přichází všichni členové projektu, tzn. žáci 6.–9. třídy a žačka z 5. třídy, do prostor mateřské školky. Malé děti jsou v tu chvíli po ranní svačince, připravené a motivované na společnou aktivitu. Sedí v kruhu na židličkách a místo si vybírají samy. Společně s nimi sedí v kruhu i jejich učitelé. K dětem do kruhu na židličku usedá žák ze školy. Ostatní žáci z projektu si sedají mimo kruh a sledují a poslouchají. Žák

čte **vybraný text a po skončení četby klade dětem otázky, které souvisí s porozuměním textu**, a ukazuje jim ilustrace v knize. Děti mají prostor pro otázky.

Po skončení čtení velké děti odchází do své třídy, kde probíhá reflexe. Jednak žák, který četl, zhodnotí sám sebe a své pocity a každý člen projektu taktéž předá spolužákovi **osobní zpětnou vazbu**. Pak se domluvíme na tom, kdo a co bude číst příště. Žák si knížku odnáší domů a trénuje hlasité čtení. Děti ze školky kreslí v další části dne **obrázky s tematikou poslouchaného příběhu**, které pak věnují tomu, kdo jim četl.

Jaké texty čteme?

Vybíráme si knížky s **krásným českým jazykem**. Například Kubula a Kuba Kubikula Vladislava Vančury, Z deníku kocoura Modroočka od Josefa Koláře, O slepičce Pepičce Jiřího Žáčka nebo

Makový mužiček z pera Františka Nepila.

Čím je program pro děti přínosný?

Starší děti získávají zkušenost se čtením před publikem. Musí pochopit specifika posluchačstva a respektovat je. Učí se **hlasitému mluvenému projevu** se vším, co k tomu patří. Mohou zažít milé prostředí mateřské školy a vzpomínat. Osobní setkávání s malými dětmi je přirozenou cestou vede k **toleranci a respektu k menším a slabším**.

Ohlas na čtení dětí dětem se roznesl po celé škole a o Vánocích dokonce přišli devátáci s návrhem, že by chtěli zkoušet **napsat příběhy pro děti sami**. A jak to dopadlo? Každý žák deváté třídy napsal text s vánoční tematikou, nacvičil si hlasité

čtení a na návštěvě v mateřské školce svůj příběh malým dětem přečetl.

Děti ze školky zase program obohacuje o možnost poslouchat krásné příběhy, o možnost snít a nechat se unést do světa fantazie, o možnost **poznat starší děti**, o možnost **rozvíjet vyjadřovací schopnosti**, o možnost naučit se reprodukovat text... Společná aktivita se staršími jim také usnadňuje přechod na základní školu.

Oč jsme díky projektu bohatší?

O krásu, lásku, radost... Malé děti mě při setkání s rozzářeným úsměvem zdraví, mávají mi ze zahrady, občas i obejmou. Vidím, že některé starší děti, které nechtěly na začátku projektu ani slyšet o tom, že by měly číst nahlas a před někým, se teď hlásí samy a užívají si to. A to bez nařizování, vysvětlování či vyhrožování. Kolegové z mateřské školky jsou spokojeni a vymýšlejí nové aktivity s dětmi.

Společně tak rozvíjíme lásku dětí k mateřskému jazyku, touhu číst a objevovat nové světy. Věřím v to, že naše setkávání budou ta, na která se celý život vzpomíná.

Autorka je pedagožkou a certifikovanou lektorkou s mnohaletou praxí

Pravidla – aneb co se všichni učíme?

- Posloucháme se navzájem.
  - Mluví jenom jeden.
- Nikdo se nikomu nesměje. Žádná otázka není hloupá.
- Nerušíme. Snažíme se být pozorní.
  - Sebereflexe a schopnost poskytnout druhým správným způsobem zpětnou vazbu je umění.